

Carlo Carretto - Několik velikonočních zamyšlení

SLOVO SE STALO TĚLEM

Na to, aby člověk pochopil svou situaci, potřebuje čas. Pak zase dokáže zvednout hlavu a usmát se na příval zla, které ho postihlo.

Jedna nevidomá dívka mi řekla, že jí trvalo dvanáct let, než trochu pochopila svou slepotu.

Pak pochopila a usmála se.

Ve všem je tajemství.

V životě je tajemství.

V bolesti je tajemství.

Je to jako noc – abychom viděli, musíme vyčkat svítání.

Čekat znamená doufat. A naděje je lidská trpělivost.

Právě díky trpělivosti může člověk poznat sám sebe a zachránit se.

Vždyť Písmo říká: „Trpělivostí zachráníte svou duši“ (Lk 21, 19).

Až se člověk naučí být trpělivý a zvykne si naslouchat tichu Boha, stane se pro něho toto ticho Slovem.

To Slovo, celé Slovo, je Ježíš, Ježíšova osoba, Slovo od Boha.

„A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“ (Jan 1, 14).

Žil mezi námi jako chudý.

Chudý Hospodin.

Chtěl na sebe vzít lidskou bídu, aby pomohl člověku naplnit hrozný exodus chudoby, utrpení a smrti.

Proto se na celý Ježíšův život musíme dívat

v tomto světle, v této perspektivě, která směřovala

k tomuto cíli.

ČEKAT

Všechno začalo dnem, kdy jsem měl na opuštěném místě v poušti na Sahaře sen, že mě zavalil velký balvan, pod kterým jsem usnul, abych si odpočinul.

Byl jsem doveden před Boží soud a byl jsem souzen podle lásky: podle ničeho jiného.

Protože jsem nedal svou příkrývku chudému, byl jsem poslán do očištění, a abych z něho vyšel, musel jsem učinit skutek dokonalé lásky, jenž měl být rovný skutku lásky Ježíšovy. Nebyl jsem toho schopen.

Od té doby uplynulo mnoho let, až právě včera, na Velký pátek, kdy jsem se znovu zamýšlel nad Ježíšovým utrpením, cítil jsem se jako tenkrát pod tím velkým balvanem.

Nejsem schopen dokonalé lásky, nemám sílu, abych Ježíše následoval až na Kalvárii.

Je to vůbec pro mě možné?

A kdybych se cítil tak silný, schopný, nebyl bych snad proto horší, než jaký jsem?

To je pravda, kterou jsem objevil na základě své dlouhé a namáhavé náboženské zkušenosti.

Kdyby záleželo jen na mě, nebyl bych toho schopen nikdy!

Musí se něco stát, něco změnit; musí se někde zablýskat, musí někdo přijít, musí něco zajistit, aby... abych se stal schopným.

Já sám to ale nikdy nebudu moci objevit, uspíšit, předvídat.

Mohu jenom čekat v modlitbách, s láskou, v pláči a s pokorou.

Takové je poslání člověka na zemi.

Bůh, který je Bohem nemožného, přijde náhle, dotkne se mé duše a učiní mě schopným, abych ho následoval tam, kam on určil, že mě dovede, jako lotra tehdy na Velký pátek odpoledne.

NÁSLEDOVAT

Jak mohl Ježíš přemoci zlo?

Jak mohl překonat smrt?

Co znamenají tyto dva výrazy: „přemoci zlo; překonat smrt?“

Po Nazaretu se nic nezměnilo; nezměnilo se nic ani po Kalvárii. Svět nadále existoval se všemi svými hanebnostmi, se svými masakry, člověk dále kráčel se svými slzami a se svým otroctvím.

Co se to událo, proč můžeme dnes říci: „Ježíš nás spasil?“

Právě zde spočívá náš problém, který, chceme-li překonat, musíme vidět jasně.

Ježíš svým životem přemohl sám na sobě zlo, svou smrtí smrt pohltil.

Dal nám svým životem příklad, jak žít, svou smrtí nám ukázal, jak přemoci zlo a zničit smrt.

Člověče, chceš se osvobodit od zla, které tě utlačuje?

Dělej to, co dělal Ježíš.

Chceš zničit smrt, která tě sužuje?

Zemři z lásky, jak to učinil Ježíš.

Přemoci zlo, které se tě snaží ovládnout, proměnit svou smrt v úkon lásky, to znamená podstoupit nutnou zkoušku, abychom vešli do království, které je královstvím pokoje, svobody, spravedlnosti a lásky.

Nikdo nemůže absolvovat tuto zkoušku za nás.

Je pravda, že nás Ježíš spasil, ale nechal na nás, abychom se snažili dojít spásy. Jeho smrt ospravedlnila všechny, protože on je Boží syn, ale do nebeského království nás na zádech nevnese, vybízí nás, abychom ho následovali. Po Ježíšově přinesené oběti má každý z nás možnost být spasen, ale každý z nás musí sám dojít spásy.

V tom spočívá hodnota člověka, který je synem před Otcem.

V tom spočívá hodnota lidského utrpení.

V tom spočívá svoboda.

PRVENSTVÍ

S ukřižovaným Ježíšem se rodí církve jako společenství těch, kteří v něho věří a jsou obnoveni jeho Duchem, jsou schopni naplnit Boží plán a přemoci zlo dobrem.

Rodí se tak mučednictví a jeho nesporné prvenství.

Prvenství mučednictví se stává bezpodmínečným nejenom pro Ježíše, ale pro každého z nás. Tuto skutečnost si musíme dobře zapamatovat, od té doby, co se změnily všechny naše perspektivy, od té doby, co potřeba lásky se stala naší potřebou.

Už si nevystačíme s výrokem: „Jeden zaplatil za všechny“; to by bylo příliš jednoduché.

Vypočítavým obchodníkům, jako jsme my, už nebude stačit svalit veškerou tíhu naší ničemnosti na Ježíšovu krev.

Ne! Už to nebude stačit.

Jak říká svatý Pavel, musíme doplnit na našem těle to, co ještě zbývá vytrpět (do plné míry) Kristových útrap (srv. Kol 1, 24).

Ježíš zahájil pravé mučednictví: jeho nejbližší budou, jako on, mučednictví milovat.

Prvenství mučednictví bude na vrcholku stupnice hodnot.

A Ježíš se začne se k tobě obracet slovy: „Dnes bude tvým mučednictvím, že se odpoutáš od svého bohatství, budeš se ho muset vzdát, chceš-li být šťastný, od nynějška tě tvé bohatství bude nudit, zvláště když vidíš, že tvůj bratr trpí hladem.“

Zítra ti řekne: „Nepropadej modlářství. Odhod' všechny modly: jen Bůh je tvým Bohem!“ A ty to budeš muset udělat, abys ukojil žízeň po svobodě, kterou ti dala láska.

Tato cesta očisty nezná hranic, prokopává se stále hlouběji, aby se dostala až ke kořenům tvého sobectví, tvé pýchy, tvé poštilosti.

PRAVÁ SMRT

Smrt byla pro Ježíše vrcholem extrémní chudoby. Bůh si ke spáse člověka zvolil cestu chudoby a žádný okamžik této cesty nebyl tak prosycen chudobou jako okamžik smrti.

Mrtvý Bůh byl absolutní chudobou: jít dál už nebylo možné.

Kristus sestoupil až na dno této temné a bolestné hlubiny, aby se připojil ke všem lidem, jež Otec předurčil, aby se stali jeho dětmi, kteří však pro svou neposlušnost zahynuli.

Oheň lásky, který pohltil „nelásku“, měl moc ji roztavit.

Láska zvítězila, člověk byl vykoupen.

Dědictví svobody se vrátilo na zem.

Přijmout smrt jako úkon lásky není snadné.

Považuji to za mistrovské dílo Kristovy lásky.

Na nás je řada, abychom ho navzdory své nekonečné slabosti napodobovali.

Pravá smrt však není smrt tělesná: ta je nanejvýš jejím symbolem, jejím hrozným, viditelným, citelným projevem.

Pravá smrt je odloučením od Boha a je netolerantní; pravá smrt je nevěřit, nedoufat, nemilovat.

Pravá smrt je zmatek, ve kterém člověk skončí, když neuposlechne Otce, je to nerozpletná síť, ve které uvízne se svými vášněmi; je to největší porážka jeho snů o vlastní velikosti, je to rozklad celého člověka.

Pravá smrt je prázdnota, tma, úzkost, zoufalství, nenávisť, destrukce.

Kristus přijal tuto smrt, toto odloučení, aby byl solidární se všemi, kdo byli odloučeni, a aby je vykoupil.

Když sestoupil na dno jejich zoufalství, oznámil jim svým vzkříšením naději.

Když se ponořil do hlubiny jejich neschopnosti milovat, daroval jim svým vzkříšením nekonečnou radost lásky.

ABY NIKDO NEUNIKL LÁSCE

Odvrátím-li se od života, který je Bůh,
odvrátím-li se od pravdy, kterou je Bůh,
odvrátím-li se od lásky, která je Bůh,
potom se odvrátím od Boha a vstoupím do „neživota“, do temnot a do nenávisti.
Bohu pak, který si něco tak hrozného nepřeje, nezbyvá než mě varovat.
A varuje mě. Varuje mě s bolestí.

V našich úvahách jsme dospěli k tomu, že bolest je tu proto, aby nás varovala.
Jsem přesvědčen, že strašný vliv, který na nás má bolest, ten hrozivý strach, který na nás uvaluje, je zde proto, aby nám řekl: „Člověče, měj se na pozoru. Já, bolest, jsem pouhým poslem, znamením.

Ty, člověče, nemusíš ze mě mít strach, protože já ti vlastně prokazuji službu, strach měj z toho, co ti připomínám.

Já, bolest, jsem znamením přechodného odloučení.

Já, smrt, jsem znamením odloučení věčného.

A jedině té se musíš obávat!“

Vím, jakou otázku máš nyní na jazyku, znám ji.

Chceš znát důvod bolesti nevinných, smysl utrpení chudých, důvod smrti Spravedlivého.

Já jsem ho dlouho neznal.

Když jsem pak poznal Krista, sám mi to vysvětlil.

Zeptej se ho dnes večer i ty: on ti to poví.

A možná dodá jednu větu, která mně osobně dala velkou naději, týká se spásy, a žádá, aby někdo zaplatil za všechny: „Neunikni lásce!“

Až se jednou v Božím království zeptáme nevinných, kteří trpěli za hříšníky, chudých, kteří zaplatili za bohaté, umučených, kteří prolili svou krev za násilníky, zda bylo či nebylo správné zaplatit tak draze, odpovědí nám:

„Bylo to nutné, aby nikdo neunikl lásce.“

PRAVÁ SVOBODA

Jednat jako by Bůh byl přítomen...

Ale k tomu máme ještě daleko.

Budeš zralým člověkem, až přestaneš klást otázky, jako to dělají malé děti.

Není potřeba, abys věci dělal tak, jako kdyby byl Bůh přítomen a díval se na tebe.

Musíš je dělat, protože udělány být musí, protože tvé „ano“, které v tobě vyrálo, je i „ano“ Boha, protože opravdovost, kterou se vyznačují, je i opravdovostí Boha, a láska, o kterou tě žádá, abys je mohl vykonat, je láskou Boží.

Kristus na kříži tak učinil a svým bolestným výrokem: „Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mt 27, 46) vydává lidem svědectví, svědectví o pravé svobodě, které se jim od Boha dostává, o nekonečné důvěře, kterou k nim Otec má. On ani sebemenším způsobem nezasahuje do procesu lidského dozrávání

– toho nejvyššího darování sebe sama Nejvyššímu –

a odevzdává se jeho skryté Přítomnosti.

Jak vzácné hodnoty zde nabývá lidské jednání!

Jakou důstojností je oděno toto radikální chování!

Ano, můžeme to říci: Je-li Bůh ve své podstatě velký, člověk je velký, když se k němu přibližuje, když ze svého svobodného rozhodnutí dělá věci, které jako první vykonal Bůh.

Jaké hodnoty nabývá utrpení a sebemenší skutek vykonaný v tomto lidském osamění!

Nepřítomnost Boha na lidské Kalvárii utrpení člověku dovoluje, aby se zcela odevzdal ve svobodě lásky.

BEZ MÍRY

Bůh se vydal do rukou člověka a postavil se na jeho místo.

Bůh se vydal do rukou chudého a ocitl se na posledním místě.

Zbývá ještě něco?

Ano, něco zbývá.

Míra člověka, míra chudého je stále ještě nějakou mírou.

Pak existuje „bezměrnost“, totiž láska bez míry a bez hranic.

Je na člověku, aby přijal, že vkročí do temnoty, do propasti neprůhledného světa.

Je na Ježíšovi, na Synovi, aby přijal, že bude opuštěn Otcem.

Tragický výkřik, který se rozléhá dějinami, je výkřikem samotného ukřižovaného Krista:

„Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mt 27, 46).

Neexistují důvody, které by to mohly vysvětlit.

Je zbytečné, abychom se to snažili pochopit, Bůh mlčí. A mlčí, i když se jedná o jeho

milovaného, jeho jednorozeného Syna Ježíše. „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“

Tento výkřik je souhrnem veškerého sténání lidstva.

Bůh mlčí.

Je hrozné, když Bůh mlčí před lidskou temnotou.

Řekl bych, že toto je největší utrpení. Samozřejmě je to i nejhrdinnější zkouška.

Dříve nebo později nás Bůh požádá, abychom milovali „bez hranic“.

Nesnažte se pochopit, nepochopíte.

Nesnažte se vidět, nevidíte.

Snažte se milovat.

V lásce, jenom v lásce se může přiblížit opuštěný Ježíš a s ním všichni opuštění země.

PROČ, PANE?

Jsi-li tak dobrý, proč mě necháváš trpět?

Jestli můžeš všechno, proč mě necháváš na pospas mým vinám?

Tato zkouška je hrozná!

Vědět, že Bůh může všechno, a přece tě nechá trpět!

Protože je pravda, že on má moc.

Má moc, ale nechá chudé, aby byli trýzněni a zesměšňováni mocnými.

Nechá trpět nevinného, nechá zemřít spravedlivého.

Je Velký pátek: hodina, kdy všichni utíkají pryč.

Je hodina temnot.

Kdo mohl v ten den, v tu hodinu, pochopit proroctví obsažená v Ježíšově smrti?

Nikdo neočekával takový konec.

Kalvárská noc je nejhlubší temnotou lidského pokolení ve zkouškách tohoto světa.

„Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Ž 22, 2).

„Daleko spása má, ač o pomoc volám. Bože můj, volám ve dne, a neodpovídáš, nemohu se ztišit ani v noci“ (Ž 22, 2–3).

Proč Pane?

Proč?

Prorok ohlašuje: „Řekněte nerozhodným srdcím: ‚Budte rozhodní, nebojte se! Hle, váš Bůh... přijde vás spasit!‘“ (Iz 35, 4).

Z knihy: Carlo Carretto

Myšlenky na každý den

Vydalo nakladatelství Nové město, Praha